

VINERI • 14 APRILIE 2006 • ANUL LVI NR. 15

FOAIA

FONDAT ÎN 1951

80 FOAIE

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Cum au votat românii din Ungaria?

!coana este imaginea adevărului

Ne simțim mai români...

CALENDAR ORTODOX

17 aprilie, luni – Sf. Sfințit Mucenic Simeon, Episcopul Persidei; Cuv. Acachie, Episcopul Melitinei. (*Denie*)
 18 aprilie, marți – Cuv. Ioan, ucenicul Sf. Grigorie Decapolitul; Sf. Cosma episcopul. (*Denie*)
 19 aprilie, miercuri – Cuv. Ioan de la Lavra Veche; Sf. Sfințit Mucenic Pafnutie. (*Denie*)
 20 aprilie, joi – Sf. Teotim, Episcopul Tomisului; Cuv. Teodor Trihina. (*Denia celor 12 Evanghelii*)
 21 aprilie, vineri – Sf. Sfințit Mucenic Ianuarie Episcopul; Sf. Muceniță Alexandra împărăteasa. (*Denia Prohodului Domnului. Zi aliturgică*)
 22 aprilie, sâmbătă – Cuv. Teodor Sicheotul, Episcopul Anastasiopolei; Sf. Apostol Natanail
23 aprilie, duminică – Învierea Domnului (Sfintele Paști); Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de biruință (Slujba Sfântului se săvârșește luni, a doua zi de Paști). Duminica Sfintei Învieri.

AGENDĂ

17 aprilie

1916 – s-a născut poeta Magda Isanos.

18 aprilie

1788 – macedoromânii din Budapesta hotărâsc să se despartă de sârbi și să înființeze o biserică separată, unde limba liturghiei va fi cea greacă. Acest document este semnat de 125 de familii macedoromâne.

1955 – a murit Albert Einstein.

19 aprilie

1906 – a murit Pierre Curie, fizician și chimist francez, cercetător în domeniul radioactivității.

20 aprilie

1889 – în Austria, la Braunau, s-a născut Adolf Hitler, viitorul dictator.

21 aprilie

753 înainte de Hristos – data tradițională a fondării Romei.

21 aprilie

1816 – s-a născut Charlotte Brontë, romancieră engleză.

22 aprilie

1850 – s-a născut poeta Veronica Micle.

1986 – s-a stins din viață, la Chicago, Mircea Eliade, scriitor, istoric al religiilor, distinsă personalitate a culturii românești și mondiale.

23 aprilie

1937 – s-a născut Lucian Magdu, poet și regizor român din Ungaria.

Poza săptămânii

Campanie electorală... cu roaita-n sus

Jula

Aniversarea înființării
Episcopiei românilor din Ungaria

Congresul Național Bisericesc din Ungaria – deputații clerici și mireni ai celor 19 parohii ortodoxe – a pronunțat, cu 60 de ani în urmă, la 27 martie 1946, înființarea Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria. Acest eveniment istoric va fi prăznuit în zilele de 28–29 aprilie, la Jula. Programul celor două zile va începe, vineri după-masă, la ora 3.00, cu o expoziție de icoane în Catedrala Sfântul Nicolae din Jula, după care tot în sfântul locaș va avea loc un simpozion, evocând întâmplările din sânul bisericii de acum 60 de ani. Manifestarea va continua la sediul Uniunii Culturale cu o expoziție din documentele și fotografiile legate de înființarea Episcopiei

ei. Sâmbătă, 29 aprilie, va fi săvârșită o Sfântă Liturghie Arhierească, la care se așteaptă prezența a mai multor ierarhi din România. Tot în această zi, în catedrală, după-masă la ora 16.00 se va organiza tradiționalul Festival Coral Internațional de Muzică Sacră.

Șirul manifestărilor va continua și duminică, când la Capela românească din Budapesta se va săvârși Sf. Liturghie Arhierească, după care – conform tradiției de mai mulți ani – credincioșii români din Budapesta se vor deplasa la Cimitirul Kerepesi, la mormântul familiei Gojdu, pentru a ține un parastas în amintirea marelui mecena Emanuil Gojdu. **E. I.**

Spectacolul de Paști
al copiilor

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, în colaborare cu Asociația pentru Cultură, Spiritualitate și Dezvoltare a Relațiilor Transfrontaliere și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează cu ocazia sărbătorilor Sfinte de Paști un program religios, susținut de elevii Școlii Generale „Dimitrie Cantemir”

din Oradea, condus de învățătoarea *Doina Lung*, precum și o expoziție de icoane, realizate de elevii aceleiași școli.

Manifestarea va avea loc în Catedrala Ortodoxă Română „Sf. Nicolae” din Jula, miercuri, 19 aprilie, cu începere de la ora 10.00.

Pr. Origen Sabău

Budapesta

Festivalul Cărții

În perioada 20–23 aprilie, la Budapesta se va organiza cea de-a XIII-a ediție a Festivalului Internațional al Cărții. România va fi reprezentată anul acesta de Ministerul Culturii și Cultelor, care va expune pe un stand separat producția recentă a mai multor edituri românești. În ziua de 22 aprilie va avea loc o prezentare și lectură din opera lui *Mircea Dinescu*, în prezența autorului. Va recita acțiunea *Maia Morgenstern*.

Și în acest an, în organizarea Bibliotecii Naționale de Limbi Străine din Budapesta, vor fi prezente la

Festivalul Internațional de Carte din Budapesta și minoritățile naționale și etnice din această țară. Expoziția intitulată „Minorități naționale în Ungaria” va putea fi vizionată la standul 318, fiind expuse manualele școlare, literatura, publicistica celor 13 minorități din țară. Printre cărțile prezentate se vor găsi și cele mai noi apariții ale Editurii NOI, Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, precum și săptămânalul *Foaia românească*.

E. Iova

www.romanul.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Primăvară aurie**
(Foto: din arhivă)

Zilele Julei

La acest sfârșit de săptămână, pe 15–16 aprilie se va desfășura cea de-a VII-a ediție a Zilelor Julei. În șirul manifestărilor ce vor avea loc în parcul din fața Cetății Medievale se vor implica și naționalitățile conlocuitoare. În cortul rezervat minorității române, publicul interesat va putea vedea sâmbătă, de la ora 11.00, un atelier de încondeiat ouă, va putea răsfoi publicații românești și va putea gusta specialități gastronomice românești. **E. I.**

Chitighaz

Slujbă
arhierească

La invitația preotului paroh *Florin Olteanu* și aconsiliului parohial al comunității ortodoxe românești din Chitighaz, duminică, 16 aprilie, în biserica din Chitighaz va avea loc Sfânta Liturghie arhierească, săvârșită de *PS Sofronie*, Episcop al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungari. Slujba sărbătorii Intrării Domnului Iisus Hristos în Ierusalim (Floriile) va începe la ora 9.30.

**Încheierea ediției:
marți, ora 18.00**

Alegeri în Ungaria

Cum au votat românii?

Peste opt milioane de alegători au fost așteptați duminică, 9 aprilie, la urne, pentru a stabili componența viitorului legislativ unicameral de la Budapesta.

Potrivit rezultatelor definitive, socialiștii conduși de actualul premier *Gyurcsány Ferenc* au câștigat alegerile legislative. Socialiștii au obținut peste 43% din sufragii și vor deține, împreună cu aliații lor liberali, 113 mandate de deputați din 212 posibile. La foarte mică distanță s-a clasat partidul fostului premier, *Orbán Viktor*, care a obținut 42% din voturi. Conservatorii au reușit să treacă de pragul electoral și au obținut 6,5%. A mai intrat în Parlament și Forumul Democratic Maghiar, cotelat cu 5 procente din voturi și care va avea două mandate de deputați. Parlamentul de la Budapesta are în total 386 de locuri. Turul al doilea al alegerilor va avea loc pe 23 aprilie.

Aceste alegeri parlamentare au însemnat din multe puncte de vedere mai multe premiere. Astfel, este primul scrutin desfășurat după aderarea Ungariei la Uniunea Europeană, în mai 2004.

Ele s-au desfășurat în condițiile unei participări destul de numeroase, de circa 67% din numărul total al alegătorilor. Pe de altă parte, este pentru prima dată în istoria post-comunistă a țării când prim-ministrul în exercițiu își va păstra postul. Acest lucru depinde însă și de rezultatul celui de-al doilea tur de scrutin, dar este foarte puțin probabil ca altcineva să fie desemnat premier.

Din informațiile obținute de la Biroul Național Electoral reiese că dintre cei 8.046.129 de cetățeni

ai țării cu drept de vot s-au prezentat în fața urnelor 5.457.553 de alegători. Proporția participării a fost de 67,83%, cu ceva mai mică decât acum 4 ani.

În prima rundă, dintre partidele care au acumulat peste 5% din voturile necesare pentru a intra în Parlament, pentru lista Partidului Socialist (MSZP) au votat 2.336.705 de alegători (43,21%), pentru coaliția Partidul Tinerilor Democrați și Creștinii Democrați (FIDESZ - KDNP) 2.272.979 de cetățeni (42,03%), pentru Alianța Liber Democraților (SZDSZ) 351.612 de alegători (6,5%), iar pentru Forumul Democrat Maghiar (MDF) 272.831 de cetățeni (5,04%).

În județele cu localități

românești și în Budapesta au fost înregistrate rezultatele care indică majoritatea actuală coaliției (MSZP-SZDSZ), în județul Bihor (Hajdú-Bihar) însă a câștigat cu o superioritate netă FIDESZ. (vezi tabelul nr. 1)

Tabelul de mai jos cuprinde rezultatele obținute pe lista partidelor în localități românești din diferite circumscripții electorale. Am înregistrat și datele electorale ale Partidului Maghiar al Adevărului și Vieții (MIÉP), partid cu un pronunțat caracter național, care a adunat doar 2,2% din totalul voturilor pe țară, și astfel n-a intrat în Parlament. (vezi tabelul nr. 2 și 3)

Datele le-am obținut de la Biroul Electoral Național. Informații suplimentare

Tabel nr. 4

Numele candidatului	Proporții
<i>Tóth Imre</i> , FIDESZ	45,46%
<i>dr. Perjés Klára</i> , MSZP	43,18%
<i>dr. Bartóki László</i> , SZDSZ	5,53%
<i>dr. Pocsay Gábor</i> , MDF	2,80%

Tabel nr. 5

Numele candidatului	Numărul voturilor
<i>dr. Perjés Klára</i> , MSZP	731
<i>Tóth Imre</i> , FIDESZ	545
<i>dr. Bartóki László</i> , SZDSZ	106
<i>dr. Pocsay Gábor</i> , MDF	47

Tabel nr. 6

Numele candidatului	Numărul voturilor
<i>Tóth Imre</i> , FIDESZ	317
<i>dr. Perjés Klára</i> , MSZP	254
<i>dr. Bartóki László</i> , SZDSZ	39
<i>dr. Pocsay Gábor</i> , MDF	23

puteți găsi la adresa www.valasztas.hu.

Circumscripția electorală nr. 2 din județul Bihor cuprinde 11 localități, printre care majoritatea comunelor românești, ca Aletea, Chitighaz, Crăstor, Jula, Leucușhaz, Micherechi sau Șercad. În circumscripție nici unul dintre candidații individuali n-au obținut 50% din voturile depuse. Astfel, la 23 aprilie aici se va ține cea de-a doua rundă a alegerilor cu participarea primi-

proportii. Aducem aici exemplul de la secția de votare din cartierul numit Magyarváros (vezi tabelul nr. 6).

În ziua de 23 aprilie se va ține a doua rundă a alegerilor parlamentare și în comunele românești enumerate mai sus. Singura excepție este circumscripția electorală din Macău, care cuprinde comuna Cenadul Unguresc, unde deja în prima rundă a fost ales deputatul socialist *dr. Buzás Péter*. E. Iova

Tabel nr. 1

	Bichiș	Budapesta	Csongrád	Bihor
Nr. alegătorilor	310.455	1.358.504	335.799	428.732
Participanți la vot	64,26%	74,33%	66,26%	64,66%
MSZP	43,73%	43,78%	44,16%	39,72%
FIDESZ	42,96%	35,11%	41,83%	47,70%
SZDSZ	4,47%	12,28%	5,29%	3,95%
MDF	4,85%	5,3%	4,87%	5,38%

Tabel nr. 2

	Aletea	Apateu	Bătania	Bedeu	Cenadul Unguresc	Chitighaz
MSZP	1059	248	1802	53	276	1096
FIDESZ	1340	326	863	104	284	677
SZDSZ	64	16	96	4	20	74
MDF	70	17	71	2	19	57
MIÉP	5	5	19	3	13	13

Tabel nr. 3

	Leucușhaz	Micherechi	Otlaca-Pustă	Săcal	Vecherd
MSZP	449	667	57	186	60
FIDESZ	352	345	98	159	29
SZDSZ	32	28	13	10	2
MDF	33	30	2	11	4
MIÉP	23	3	0	11	4

mtv
19 aprilie,
miercuri,
ora 13.30

m2
20 aprilie,
joi,
ora 14.30

AȚRU împarte bani din buzunar?

Aprobarea dării de seamă și a îndeplinirii bugetului AȚRU din anul 2005, respectiv prezentarea și aprobarea planului de lucru și a bugetului pe anul 2006 au fost temele dezbătute vineri trecută la ședința Prezidiului Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

Conform dării de seamă a președintelui *Traian Cresta*, AȚRU și-a desfășurat activitatea în domeniul relațiilor interne, externe, în domeniul culturii și al învățământului. La acest capitol au fost înșirate programele principale realizate anul trecut de AȚRU, respectiv au fost

subliniate legăturile întreținute cu instituții ale românilor din Ungaria și relațiile cu România.

În ce privește problemele bugetare, în 2005, venitul Autogovernării pe Țară a fost în jur de 63 milioane de forinți, din care au fost cheltuiți 56 milioane de forinți. Din această sumă s-au dat în jur de 5 milioane de forinți și pentru autogovernările locale. Privitor la sprijinul acordat autogovernărilor, mai mulți membri ai Prezidiului au cerut să se facă public care autogovernare câți bani a primit. *Gheorghe Gros* din Bichișcia-ba a accentuat că până

când nu se va face o comisie care va decide asupra cererilor ajunse la AȚRU, acești bani par a fi „bani dați din buzunar”. Deși s-a suspus la vot înființarea unei astfel de comisii, reprezentanții au votat unanim contra acesteia.

Darea de seamă a bugetului din 2005, precum și planul bugetar din 2006 vor fi înaintate spre aprobare pentru Adunarea Generală, care se va întruni în ședință la 29 aprilie. Doar atunci se vor face publice sumele pe care le-a administrat în 2005 Autogovernarea pe țară, a promis *Traian Cresta* la cererea *Foii românești*. R. P.

Președinte nou la Academia Română

Academicianul *Ionel Haiduc* a fost ales, miercuri, 5 aprilie, președinte al Academiei Române, înlocuindu-l în funcție pe *Eugen Simion* care a condus această instituție timp de două mandate.

Pentru funcția de președinte au fost înscrși șase candidați: *Florin Gheorghe Filip*, vicepreședinte al Academiei Române, *Ionel Haiduc*, președintele Filialei din Cluj-Napoca a Academiei Române, *Mircea Ioan Valentin Săndulescu*, președintele Secției de Științe Geonomice, *Maya Simionescu*,

vicepreședinte al Academiei Române, *Victor Voicu*, secretar general al Academiei și academicianul *Eugen Simion*.

Din totalul celor 143 de voturi exprimate, 105 au revenit noului președinte, 35 lui *Victor Voicu* și 3 voturi au fost anulate.

Noul președinte al Academiei Române, ales pentru perioada 2006–2010, va fi instalat în funcție în 20 aprilie, urmând ca în 26 aprilie să fie desemnate și celelalte persoane din conducerea forului: cei trei vicepreședinți și secretarul general. E. I.

Pregătiri pentru festivalul gastronomic din Chitighaz

La Chitighaz, localnicii se pregătesc deja pentru manifestările de vară. După reușita primului Festival Gastronomic din Chitighaz, inițiatorii acestui program s-au hotărât să facă din acesta o tradiție. Echipa condusă de *Maria Pilan Kalcsó*, care a inițiat mișcarea gastronomică, cu câteva luni în urmă a înființat Asociația Gastronomică a Românilor din Ungaria, la care s-au mai alăturat alți consăteni.

După cum ne-au informat membrii conducerii Asociației, programul Festivalului gastronomic românesc pe țară este aproape finalizat.

– Cel de-al doilea Festival Gastronomic din Chitighaz va avea loc în perioada 23–25 iunie în Parcul Castelului Almásy, la care am invitat deja 18 echipe folclorice și de muzică ușoară, dintre care 10 sunt din România, ne-a declarat *Maria Kalcsó*. De asemenea am invitat și au acceptat invitație în jur de 40 de echipe care vor găti în cadrul festivalului. Echipele vor fi alcătuite din români din localitățile noastre, dar vor participa și alte minorități din Ungaria și din afara țării, și, bineînțeles, consătenii noștri chitighăzeni vor forma mai multe echipe.

Această întâlnire – care se desfășoară sub patronajul primarului în funcție, actualmente *Gheorghe Guiș* – are ca scop principal să ofere câteva zile plăcute românilor din Ungaria, să-i unească, fără politică sau apartenență la o anumită organizație.

Până la desfășurarea din iunie a manifestării au rămas de rezolvat doar niște probleme tehnice. Dar și pentru ultimul sută de metri, Asociația Gastronomică din Chitighaz primește cu drag orice sprijin din partea organizațiilor sau a persoanelor române din Ungaria.

Rita Păteaș

Salonul româno-maghiar de bandă desenată

Institutul Cultural Român din Budapesta și Clubul ungare de bandă desenată vernisează joi, 27 aprilie, o expoziție unde vor fi prezentate albume de grafică BD, precum și Dicționarul benzii desenate din România de *Dodo Niță* și *Virgil Tomuleț*.

La expoziție vor participa oaspeți din România, Ungaria, Cracovia și München. Manifestarea va avea loc la ora 18.00, la Institutul Cultural Român din Budapesta, str. Izsó, nr. 5. A.L.Crișan

ROMANIAN GLOBAL NEWS
agentia de presa a românilor de pretutindeni
www.rgnpress.ro redactia@rgnpress.ro

Expoziție pascală la Budapesta

La Institutul Cultural Român din Budapesta joi, 6 aprilie, s-a desfășurat vernisajul unei expoziții pascale cu tema „Icoana din suflet”. În cadrul acestei manifestări, publicul român și maghiar din Capitală a avut ocazia să vadă o serie de icoane pe sticlă, pictate de artista Ana Pop de la Muzeul de Istorie și Artă din Zalău, dar și câteva miniaturi religioase pe pietre de râu, semnate de Anișoara Tărașu de la Facultatea de Teologie din Oradea.

Ana Pop a expus operele sale la diverse expoziții, inclusiv la Teatrul Național din București, a avut 16 expoziții în Zalău, unde a lucrat ca restaurator la Muzeul de Istorie și Artă. Pentru munca sa, artista Ana Pop a primit în anul 2002 la Suceava „Diploma pentru autenticitate și respectarea tradiției”, iar în anul 2004 a primit marele premiu „Trofeul Bucovina” și premiul revistei „Capital”.

Expoziția poate fi văzută până după marele praznic al Paștelui, la Institutul Cultural Român din Budapesta, str. Izsó nr. 5.

A.L.Crișan

Colaborare între grădinițele din Jula și Arad

Conducerea Grădiniței din strada Galamb din Jula și educatoarele din grupele românești au efectuat recent o vizită la Arad, pentru a întări legăturile de colaborare cu Grădinița nr. 16.

La 28 martie, reprezentanții celor două instituții au semnat un contract de colaborare cu scopul de a schimba experiențe privind activitatea desfășurată cu copiii și de a organiza reciproc activități comune. În cadrul șederii la Arad, cele

șase educatoare române din Ungaria au făcut o vizită de lucru în grădiniță și au participat la activitatea demonstrativă de la grupa maghiară și la grupa de pregătire pentru școală. Grupul condus de Cornelia Taga a mai vizitat Cetatea Aradului, Parcul și Ștrandul Neptun, oaspeții fiind însoțiți de Janina Cozma și Emilia Sărișeu, inspectori de specialitate. Programul s-a derulat în colaborare cu Direcția Silvică Arad.

R. P.

La Seghedin s-au discutat probleme identitare

Catedra de Română a Universității din Seghedin și-a organizat conferința anuală pe data de 7 aprilie. „Limbă, tradiție, societate. Percepții actuale ale identității” – acesta a fost titlul conferinței, la care au participat filologi din România, Germania și Ungaria. Majoritatea cercetătorilor au tratat problemele de identitate ale unor comunități etnice mici, care trăiesc într-un anturaj majoritar, izolarea îngreunând situația lor în privința păstrării particularităților lor comunitare.

Cercetătorii reuniți la Catedra de Română din Seghedin au accentuat responsabilitatea societății majoritare în sprijinirea eforturilor comunităților etnice în lupta lor dusă zi de zi împotriva procesului de asimilare. Stelian Măndruț din partea Academiei Române a analizat istoriografia românească

aflat de la domnul profesor Pozsony. Cercetătoarea ardeancă, Elena Rodica Colta, a analizat situația etnicilor maghiari din județul Arad, la care – deși constituie numai 10 la sută a populației județului – se pot descoperi elemente identitare maghiare moderne puternice. Alexandru Simon din Cluj și

din Ungaria „post” 1989, constatând că istoriografia din România își îndreaptă atenția cu precădere spre Moldova, neglijând într-o oarecare măsură istoricul românilor din Banat și din Ungaria, deși și aceste comunități dispun de autori demni de atenție. Pozsony Ferenc de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj a vorbit despre trăsăturile identitare ale ceangăilor din Moldova. Dintre conferențieri din prima parte a manifestării, istoricul clujean a stârnit cel mai mare interes din partea publicului, deoarece comunitatea pusă sub lupă se aseamănă din foarte multe puncte de vedere cu societatea românească din Ungaria, care dispune și ea de trăsături particulare, formată într-o izolație de mai multe decenii. Ceangăii din Moldova nu au dispus de o pătură intelectuală, astfel identitatea lor a rămas la nivelul rural, local, fără elementele identității moderne a maghiarilor, am

Peter Weber din Viena, doi istorici tineri, au expus problema a două comunități evreiești, primul vorbind despre tragedii produse în jurul Clujului, în timpul celui de-al doilea război mondial, iar celălalt a schițat direcțiile evoluției identitare la evreii de limba germană din Bucovina, în ultimii 80 de ani.

La rândul ei, etnografa Narcisa Știucă, de la Universitatea din București a ana-

lizat ritualurile de căsătorie ale comunităților italiene și grecești dintr-o comună dobrogeană, unde acestea au conviețuit fiind absolut izolate de națiunile lor de proveniență. Profesorul Ștefan Gencărașu a studiat frecvența folosirii proverbelor la Micherechi, iar tânărul cercetător de la Muzeul Banatului din Timișoara, Andrei Milin a vorbit despre un aspect identitar particular al unor comunități sârbești, care și acum păstrează tradiționala organizare socială bazată pe familii mari. O evidentă mărturie a acestora este că la sârbii din sud și Muntenegru și acum se ține seamă de strămoșii până la a 15-a generație, fiecare treaptă având denumire aparte. Un alt subiect care a stârnit un interes deosebit a fost cel al profesoarei Mihaela Bucin de la Universitatea din Seghedin, care a vorbit despre obstacolele cu care se confruntă în procesul elaborării manualelor de cultură și civilizație românească pentru școlile românești din Ungaria. Ema Adam de la Universitatea Politehnică din Cluj a schițat subiectul său intitulat: Identitate, emigranți, partide extremiste. Șefa catedrei organizatoare Ana Hoțopan, ca o concluzie a accentuat că identitatea unei comunități este într-o continuă formare, proces în care intelectualii au un rol deosebit.

Conferința s-a încheiat cu un spectacol susținut de actorii Florin Ionescu și Frank Ildikó, care au interpretat fragmente din proza și poezia autorilor români din Ungaria.

Ștefan Crâsta

„Dumnezeu mi-a dat talentul cântării și vreau să îl aduc la poalele crucii Sale”

De vorbă cu Daniel Prunaru, cântăreț de operă

Credincioșii bapțiști din Micherechi deseori invită oaspeți din România, care îl laudă pe Dumnezeu prin predici, prin vestirea mesajului divin sau prin cântări de închinare. În ziua de 2 aprilie, a vizitat biserica un nou slujitor al Domnului, care este de renume nu numai în rândul creștinilor, dar și în domeniul lui de activitate. Daniel Prunaru este un cântăreț de operă, care a străbătut România, Statele Unite și Europa cu imnuri creștine, închinare în lauda lui Dumnezeu, dar este la fel de recunoscut și în cariera sa prin care își câștigă existența.

După nenumărate concerte și vizite din Europa și America, imnurile lui Daniel Prunaru au încântat sufletele creștinilor din Micherechi, îndemnându-i și pe ei la mărirea și lauda numelui Celui Sfânt.

După programul serviciului divin i-am solicitat un interviu lui Daniel Prunaru, întrebându-l despre începuturile carierei sale.

– Imediat după ce am terminat liceul mi-am dat seama de calitățile vocale pe care le am, pe care le-am moștenit din familie, deoarece am fost o familie de cântăreți. De asemenea am cântat mult în biserică din care făceam parte în orașul Craiova. Apoi am mers la Filarmonica din Arad, unde am dat audiențe și am intrat în Corul Filarmonicii, la vârsta de 19 ani. Un an mai târziu, după ce am părăsit România fugind din țară, mă aflu într-un lagăr de refugiați din Iugoslavia. În ianuarie 1988, am ajuns în Statele Unite ale Americii, unde mi-am aprofundat cunoștințele muzicale prin aceea de a studia la Conservatorul Liberty University din Virginia. După cinci ani de studiu intens muzical, timp în care am avut multe apariții pe scenă atât concertiste, cât și de operă, am hotărât să-mi aprofundez cunoștințele muzicale și am hotărât să părăsesc Virginia, mutându-mă în orașul Chicago, Statele Unite ale Americii, unde am continuat studiile muzicale obținând masteratul în muzică „performanță vocală canto”, în anul 1997. În această perioadă am avut bucuria deosebită de a cânta cu vestita Operă din Chicago, a doua ca mărime după Opera Metropolis din New York. În acea perioadă am cunoscut și mulți creștini din această operă, și peste tot unde mergeam. N-am încetat de a-L lauda pe Dumnezeu în biserici și la diferite evanghelizări și totodată câștigarea existenței cântând pe scenele profesionale din America, cât și din România.

– Ați avut o carieră recunoscută în cadrul operei, în

același timp ați devenit recunoscut și în mijlocul creștinilor ca și cântăreț de operă creștin. Ce puteți să ne spuneți despre acest lucru?

– Muzica românească creștină a luat amploare după Revoluția din 1989. Mi-am dat seama că muzica noastră clasică, pornind de la un Mozart, Handel era pe moarte. Eram chiar pe scenă la Opera din Constanța și cântam Trubadurul și la un moment dat rolul pe care-l aveam de căpitan de oaste, în spatele meu un cor bărbătesc, în față nouă orchestra era, am zis, Doamne oare când vei lăsa să realizăm un concert de o așa natură cu oameni profesioniști cu care să îți laudăm numele. Așa a înlocuit în mine bucuria și dorința de a-L putea sluji pe Dumnezeu într-un stil clasic, conservator. Niciodată să nu uităm linia muzicii și stilul pe care noi le-am primit de la părinții noștri, o muzică pe care și Biblia o descrie ca o muzică duhovnicească, o muzică constructivă. Așa am realizat unul dintre cele patru albume pe care le am cu Filarmonica și Opera din Craiova, „Binecuvântări simfonice”, care sunt binecunoscutele cântări precum „O, Doamne Mare”, „Mărețul har”, „Ierusalimul” și multe alte cântări. Vrem să continuăm acest obicei de a cultiva muzica, tradiția pe care noi avem s-o ducem mai departe, într-un mod mult mai profesional decât noi l-am avut. Condițiile pe care le avem acum sunt mult mai deosebite. Vrem să aducem lumii de limbă română din diasporă, cât și din România, aceste cântări care au fost cântate, să putem să le punem într-o manieră profesională, cu un cor profesio-

nal și cu orchestră profesională. Acesta a luat amploare în viața mea, și în mod deosebit locul numărul unu, de a-L putea lauda pe Dumnezeu într-un stil și într-un mod profesional. Cum spune Dumnezeu: Sunt un Dumnezeu gelos și vreau să-L dăm cel mai mult.

– Astăzi unde cântați, în România sau în Statele Unite?

– Activitatea mea nu este numai în România și în State, ci este și în Europa. Agenda îmi este foarte încărcată. În aprilie sunt în România, în luna mai voi fi în Statele Unite, având un concert în Chicago, apoi voi fi în Londra, Anglia, împreună cu soția vom avea și acolo concerte. În toamnă voi reveni în România pentru un turneu de concerte, după care vom face un turneu în Europa, Germania, Austria, Belgia, Anglia, Franța, Portugalia, Spania, Italia. Apoi facem o pauză. Vom merge în primăvară în America din nou în turneu, pornind de pe coasta de vest a Americii Centrale, apoi către partea de est a Americii. Toate sunt concerte creștine. Dumnezeu mi-a dat acest talent și vreau să îl aduc la poalele crucii Sale. Și totodată, atunci când mă voi înfățișa înaintea lui Dumnezeu doresc să am cu ce să mă prezint înaintea Lui, cu oameni care au ascultat cântările noastre și au putut să fie cercetați și motivați de a-L accepta pe Isus în viața lor ca Domn și Mântuitor.

Ca reprezentant al Bisericii Baptiste din Micherechi l-am întrebat și pe pastorul Teofil Tripo, cum a ajuns Daniel Prunaru în localitatea românească din Ungaria.

– Ne bucurăm foarte mult că prin intermediul Societății Misionare Române, am avut această posibilitate să-l primim pe Daniel Prunaru, care este un cântăreț recunoscut atât în România, cât și în Statele Unite ale Americii. Ne-am bucurat foarte mult, pentru că mesajele și cântările lui poate ating un gen de muzică creștină care se ascultă mai puțin. Mai ales dacă ne gândim că sunt aceste grupe de închinare care au adus un nou val de muzică, și iată vine Daniel Prunaru care din nou aduce această profun-

zime a cântării, a orchestrației și a mesajului. Cântările lui au un mesaj extraordinar. Cred că cei care au auzit aceste cântări au reținut momentele de pe vremuri, când bisericile aveau această imnologie creștină. Bineînțeles, nu punem în umbră nici modul de închinare de muzică în diferite grupe care este actual și este ascultat, dar credem că este bine să le îmbinăm și pe acestea și pe celelalte ca să putem să ne atingem scopul și scopul nostru este ca din ce în ce mai mulți oameni să audă vestea bună a Evangheliei și să fie zidiți și încurajați în interior. Știm bine ce dificilă este viața de azi și câte probleme apar. Este bine ca și prin muzică să aducem liniște, pace, bucurie în multe suflete.

Rita Pățaș

Rodica Iova

De Florii

*Din nou către Ierusalim
Se-ndreaptă pașii Tăi;
E drumul care l-ai ales
Din multe alte căi.*

*Puteai să Te întorci din drum,
Să judeci și să cerți,
Puteai și-atunci să faci ce vrei,
Dar ai ales să ierți.*

*Pe cei care nu Te iubeau
Ai fi putut să-i frângi,
Dar, blând și umilit ai vrut
Să suferi și să plângi.*

*Și pe tot drumul cât ai mers
Ai fost sărbătorit,
Dar Tu știai de un calvar
Și-o cruce-n asfințit.*

*Nici chiar ai Tăi n-au înțeles
Pe unde vei fi dus,
Și-n urma Ta veneau strigând:
– Osana lui Isus!*

*Osana! Răsuna la cer,
Ești Domn și Împărat!
Cel rău, prin umbre Te vedea
Deja crucificat.*

*Dar dincolo de suferinți
Și răni care Te dor
Tu ai știut că-n prima zi
Vei fi biruitor!*

*Puteai să Te întorci din drum,
Să judeci și să cerți,
Puteai și-atunci să faci ce vrei,
Dar ai ales să ierți.*

Rugă patriarhală împotriva inundațiilor

Prea Fericitul Teoctist s-a rugat duminică, la Giurgiu, în timpul slujbei de întronizare a primului Episcop de Giurgiu, Prea Sfințitul Ambrozie Sinaitul, ca românii să fie feriți de inundații. Astfel, în timpul oficierei Sfintei Liturghii, Patriarhul Teoctist s-a rugat ca atât românii care locuiesc la Dunăre cât și toți ceilalți români să fie feriți în acest an de efectul creșterii debitelor apelor. „Ne rugăm și în aceste clipe Bunului

Dumnezeu, că a Lui este Împărăția și Puterea, să oprească acest potop, să ne ierte păcatele noastre, că suntem nevrednici de harul Lui Dumnezeu”, a spus Prea Fericitul Părinte Teoctist. Totodată, PF Teoctist a recomandat tuturor credincioșilor să se întoarcă cu inima și cu fața spre Dumnezeu. La slujba întronizării noului Episcop de Giurgiu a luat parte și Episcopul românilor din Ungaria, PS Părinte Sofronie. E. I.

Citate despre post

„Postul adevărat este abținerea de la orice lucru rău.”
(Sf. Teodor Studitul)

„Dacă postul a fost necesar în rai, cu atât mai mult e necesar în afară de rai. Dacă a fost un medicament util înainte de rană, cu atât mai mult este util după rană.”

(Sf. Ioan Gură de Aur)

„Postul ocrotește orice virtute. Este începutul luptei spirituale, cununa celor cumpătați, frumusețea fecioriei și sfințeniei, strălucirea cumințeniei, începutul vieții creștine, mama rugăciunii, izvorul cumințeniei. El învață liniștea și este înaintemergătorul tuturor celorlalte fapte.”

(Sf. Isaac Sirul)

„Patimile cu nimic nu se sting atât de mult, cât se sting cu cumpătarea. Dacă cineva se luptă și motivul lui este prefăcătoria sau credința că lucrează virtutea, el nu se luptă cu înțelepciune. Dar cel care este cumpătat nu gândește că lucrează virtutea, nici nu vrea să fie lăudat ca ascet, ci știe că prin cumpătare vine înțelepciunea și cu ajutorul ei vine smerenia.”

(Avva Dorotei)

„Postul acela este adevărat care este prezent în toate, pe toate le curățește și pe toate le vindecă.”

(Sf. Grigorie Palama)

„Săracilor, primiți postul, tovarășul vostru de casă și de masă! Slugilor, primiți postul, odihna neconținutelor voastre ostenele! Bogaților, primiți postul, doctorul care vă vindecă bolile ce vă vin din pricina prea multelor mâncăruri, postul care, prin schimbarea mâncărurilor, vă face mai plăcute bucatele de care vă săturaserăți din obișnuința cu ele! Bolnavilor, primiți postul, mama sănătății voastre! Sănătoșilor, primiți postul, păzitorul sănătății voastre!”

(Sf. Vasile cel Mare)

„Postul este marea armă împotriva ispitelor, precum plăcerea este începutul tuturor păcatelor.”

(Teofilact al Bulgariei)

Oferiți 1 %
din impozitul Dumneavoastră
Bisericii Ortodoxe Române
din Ungaria
Cod tehnic: 0293

Duminica Floriilor

Intrarea Domnului în Ierusalim

Acest praznic împărătesc – Duminica Floriilor – se celebrează în duminica dinaintea Paștilor, fiind legat de Intrarea Domnului în Ierusalim, și a luat locul unei vechi sărbători păgâne dedicate zeității romane a florilor, numită Flora. Este primul praznic împărătesc cu dată mobilă, denumită popular Florii sau Flurii. Numele derivă din latinescul Floralia, sărbătoare a vegetației. Prima mențiune a sărbătorii la Ierusalim datează din secolul al IV-lea și este consemnată în amintirile de călătorie ale pelerinului Egeria.

Prăznuirea se face numai duminică, asemenea sărbătorii Paștilor. Este numită de români *Floriile*, și este fixată în amintirea intrării triumfale a lui Iisus în Ierusalim.

Floriile deschid pentru toți românii ortodocși ciclul sărbătorilor pascale, care se încheie o dată cu Înălțarea lui Iisus la cer (la 40 de zile de la Sărbătoarea Paștelui).

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este singurul moment din viața Sa pământească în care a acceptat să fie aclamat ca împărat. Primirea triumfală ce l-a făcut Domnului Hristos, care a intrat în Ierusalim ca împărat smerit, împlinind o proorocie din Vechiul Testament, a fost determinată de această minune premergătoare. Astfel, toți cei care se aflau în cetatea Ierusalimului, simțind că însuși Dumnezeu a venit în lume, l-au întâmpinat cu ramuri de finic și de măslin, strigând: „**Osana! Bine este cuvântat Cel ce vine Întru numele Domnului!**”

În această zi, denumită și Duminica Stălpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile cu care a fost întâmpinat Mântuitorul la intrarea în Ierusalim. Floriile reprezintă în același timp o sărbătoare în care elementele creștine și cele precreștine se îmbină în mod fericit, rezultând tradiții și obiceiuri extrem de pitorești.

În biserică de Florii, se

sfințesc crengile de salcie care au fost culese în ajun, de copii, sau de creștini. Acestea sunt împărțite credincioșilor la sfârșitul slujbei, care ducându-le acasă le păstrează la icoane. Crenguțelor de salcie sfințite le este atribuită puterea protectivă și tămăduitoare. Ele amintesc de stălpările cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim.

În tradiția populară există credința că însăși Maica Domnului a binecuvântat salcia, menindu-i să nu ajungă niciodată cărbune și sortindu-i să fie dusă în fiecare an la biserică, după ce aceasta s-a transformat într-o punte, ajutând-o pe Fecioara Maria să treacă apa unui râu.

Importanța sărbătorii este sporită de interdicțiile de muncă și sacrificiul ritual al peștelui numit Dezlegarea la pește. Pentru creștini peștele, *ihtios* în greacă, este simbol hristic.

La semnificația veche, de reînviere a naturii, când înfloresc florile, salcia și pomii fructiferi, s-au adăugat funcții și semnificații noi, legate de cultul moșilor și strămoșilor (pomeni, curățirea mormintelor și cimitirelor, înfigerea în morminte a ramurilor de salcie, invocarea spiritelor morților în actele de divinație etc.). Sărbătoarea Floriilor este celebrată, cu unele diferențieri zonale, pretutindeni la creștinii ortodocși.

De Florii, oamenii se îngrijesc de suflet, spovedindu-se și împărtășindu-se, făcând pomeni pentru morți. Sâmbăta dinaintea Floriilor este dedicată pome-

nirii morților. Ziua aceasta este numită și Moșii de Florii sau Lazărul; femeile obișnuiesc să facă plăcinte pe care le dau de pomană.

Obiceiuri de Florii

Despre cel care se împărtășea la Florii se spune că orice dorință își pune când se apropia de preot, se împlinea.

Despre cei care îndrăzneau să se spele pe cap la Florii se credea că vor deveni albi ca pomii; uneori era voie să te speli doar folosind apă descântată.

Cine se încinge peste mijloc cu salcie sfințită, se zice că va fi ferit de dureri.

Mâțșorii se folosesc pentru a îndepărta furtunile și grindina. Vara, când vremea este urâtă, se pun mâțșori pe foc, pentru ca fumul acestora să alunge trăsnetele și fulgerele.

Cine înghite un mâțșor sfințit, se zice că va fi sănătos și ușor ca și florile de salcie.

Pentru că se crede că acum încep să înflorească urzicile, acestea nu se mai folosesc ca alimente, iar sărbătoarea se numește și „Nunta urzicilor”. Urzicile, mâncate în special în post, sunt considerate foarte sănătoase. În unele regiuni, „Nunta urzicilor” cade de Buna Vestire sau în Joia Mare.

În legătură cu prevederile meteorologice, se spune că dacă se aud broaștele cântând până la Florii, vara care urmează va fi frumoasă. Se spune că la fel, cum e vremea de Florii, așa va fi și de Paște.

Este bine să se planteze pomi în ziua de Florii – nu mai devreme – pentru ca aceștia să se prindă ușor și să rodească.

În unele zone ale României, în dimineața Floriilor, grupuri de copii, cu crenguțe de salcie în mână, merg prin sat pe la casele oamenilor, cântând colindul Floriilor. Colindul se cântă la fereastra gazdelor, după care pun crenguțe de salcie la geamurile acestora.

De Florii, își sărbătorește ziua onomastică toți cei care poartă numele de Florin, Florina, Floarea, Florentina dar și cei cu nume de flori.

A. L. Crișan

Eleve din Julia la Olimpiada din Timișoara

Acum câteva săptămâni, la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia au efectuat o vizită de prietenie patru inspectori de la Inspectoratul Școlar Județean Timiș, însoțiți de Inspectorul general Sandu Golcea. Aceștia au inițiat o colaborare cu Liceul Românesc din Julia și, ca un prim pas, au invitat elevi ai liceu-

lui să participe la Olimpiada de Arte plastice care va avea loc la Timișoara în perioada 15-20 aprilie. Cu această ocazie, pentru olimpiadă au fost desemnate elevele Anita Antal, Raluca Curcan, Alexandra Nica, care vor participa la concursul timișorean însoțite de două cadre didactice. A.L.C.

Înscrieri la Chitighaz

La grădinița românească din Chitighaz au avut loc săptămâna trecută înscrierile pentru micile vârstare de grupa mică. Aici au fost înscrși un număr de 28 de copii.

În zilele de 27-29 martie

s-au făcut și înscrierile la școala românească din localitate. Din efectivul de 35 de copii ai grupei pregătitoare de la cele două grădinițe din Chitighaz, 18 au fost înscrși de către părinți la școala românească. A.L.C.

JOCURI PENTRU COPII ISTETI

... căutați trifoiul cu patru frunze! Unde se află?

Rezolvare:

În fața fetiței, al treilea
Ana Crișan

Ghicitori

Cine poate să-l ajungă
Pe acest alergător,
Care-și poartă
puii-n pungă?
Îl ghiciți foarte ușor!
(unbuv)

Odăiță meșterită,
Pentru-n singur
om croită,
O intrare, trei ieșiri,
Spune fără să te miri!
(vșuvuv)

Broasca țestoasă cea fermecată (IV)

de Petre Ispirescu

Împăratul nu mai putu de bucurie, când văzu că fiul său cel mai mic îi aduce în casă minunea minunilor. Zâna se purtă cu mare bunăcuviință, și vorbi astfel încât robi toate inimile. Oaspeții nu-și mai luau ochii de la dansa și urechile lor nu mai ascultau alte vorbe, decât vorbele ei, că mult erau cu lipici.

Fiii cei mari ai împăratului povățuiră pe logodnicele lor ca să facă și ele tot ce vor vedea pe zâna că face, și la cununie și la masă.

Împăratul își împlini pofta inimii lui. El dorise, vezi, să-și cunune toți copiii într-o zi, și așa și făcu.

Era vesel împăratul pentru aceasta, cât un lucru mare.

După ce se cununară fiii împăratului cu logodnicele ce-și aleseseră fiecare, se prinseră în horă și jucară, ca la nunta unui împărat. Ceilalți jucau, nu jucau, dară zâna când juca, părea că n-atinge pământul. Lumea privea și i se umplea inima de mândrie, căci fiul cel mic al împăratului lor adusesse o așa zâna să o domnească. Oamenii se luau la prinsoare că nici în cer nu se găsea o mai mare frumusețe ca ceea ce aveau ei dinaintea ochilor lor.

Între acestea veni seara, și se puse o masă d-alea împărăteștile. Împrejurul

mesei împărătești, o mulțime de alte mese erau puse pentru boierime, pentru negustorime și pentru prostime. Se puseră la masă.

Nurorile cele mari ale împăratului țineau ochii țintă la zâna să vadă ce face ea ca să facă și ele, după povața soților lor. Zâna, din fiecare fel de bucate ce se aducea la masă, lua câte nițele și băga în sân. Asemenea făcură și cumnatele ei. Mâncară și se veseliră cât le ceru inima.

Când se sculară de la masă, zâna se duse la împăratul socru, îi sărută mâna, îi mulțumi, și, scoțând din sân, de unde băgase bucatele, un mănunchi de flori bine-mirositoare, i-l dete ca semn de iubire fiască.

Odată se umplu locul de un miros așa de frumos și strein, cum nu mai mirosise oamenii locului aceluia. Atunci toți într-o glăsuire strigară: „Să ne trăiască doamna și împărăteasa noastră”; iar ea, fără a se mândri, se trase din năntea împăratului cu totul smerită și se așeză lângă soțiorul ei.

În calea ei, începu a curge de printre încrețiturile hainei sale mărgăritare, de umplu locul, iară mesenii, cu buni, cu proști, se plecară și le adunară.

Ducându-se și nurorile

cele mai mari ale împăratului să-i mulțumească, îi sărutară și ele mâna. Când voiră însă a scoate și ele din sân ce puseseră în timpul mesei, băgară de seamă că hainele lor sunt murdare și terfelite de bucate, încât nu mai semăna a haine puse pe om, ci a alte dihanii, și se făcu un râs de mila lor în toată nunta, încât plecară umilite în cămarile lor ca să se schimbe, fiindcă nu mai era chip a mai sta așa îngălate la nuntă.

Atunci mulțimea cu mic, cu mare, și împăratul împreună cu dansa, strigară într-un grai, că acești soți să-și domnească de aci înainte. Împăratul se coborî din scaun, și se urcă fiul cel mic cu soția sa.

Această împărăteasă cu rostul ei cel blajin, cu purtare cea cumpătată, se făcu de o iubiră până și cumnatele ei. Iară fiul împăratului, cu agerimea minții lui, cu înțelepciunea cea firească și cu povețele împărăteșii, soția lui, domni în pace, în liniște și în veselie toată viața lui.

Eram și eu p-acolo. Și fiindcă am dobândit și eu un os de ros, mi-am pus în gând să vă povestesc, boieri d-voastră, lucruri care, de s-ar crede, m-ar da de minciună; și încălecai p-o șă etc.

(Sfârșit)

Săptămână românească la Apateu

Săptămâna trecută, în perioada 3-6 aprilie, școala generală din Apateu a organizat o săptămână românească, cu pregătiri speciale pentru sărbătorile de primăvară. În aceste zile, elevii au învățat cum se vopsesc ouăle de paști, după care au fost pregătiți cu tradiții românești legate de sărbătorile de primăvară la români. În ultima zi, pe 6 aprilie, a fost organizat un concurs de primăvară cu temă religioasă, legată de obiceiurile și tradițiile de primăvară mai ales a celor de Paști. La concurs au participat elevi de la școlile generale din Darvaș, Pocei și Peterd. Întrebările la concurs au fost atât în limba română cât și în cea maghiară. Din juriu au făcut parte directoarea școlii din Apateu, *Vad Erszébet*, preotul ortodox *Origen Sabău*, preotul reformat *Szabó Károly* și pastorul baptist *Sörös Attila* din Apateu.

Pe locul întâi s-au clasat elevii școlii din Apateu, pe locul doi elevii din Peterd, iar pe locul trei elevii din Darvaș. A.L.Crișan
Foto: Kósa Tibor

Grădinița Galamb din Jula așteaptă copiii români

În această perioadă se fac înscrierile copiilor la grădinițe. Luni, 10 aprilie, alături de reprezentanții celorlalte grădinițe din oraș, conducătoarea Grădiniței din strada Galamb din Jula, *Cornelia Taga*, a vizitat creșa din cartierul Törökzug pentru a pre-

zenta părinților instituția sa. La Grădinița din strada Galamb – unica în Jula care are două grupe românești – se vor face înregistrările celor mici în zilele de 19-20 aprilie, iar înscrierile în 10-11 mai. Grădinița așteaptă toți părinții interesați care vor

ca, pe lângă activitățile multicolore, copiii lor să învețe și românește, iar apoi să-i înscrie la Școala românească din Jula. Actualmente 52 copii sunt în grupele românești Ursuleț și Veverița, dintre care la toamnă 8 vor merge la școală. R. P.

Ne simțim mai români...

În fiecare an, ultima săptămână a lunii martie este o săptămână de sărbătoare. Așa socotim noi, elevii școlii românești din Aletea, „Săptămâna românească”, care are loc în această perioadă. În această săptămână ne simțim mai români și folosim mai mult limba română.

Pentru această săptămână elevii școlii noastre s-au pregătit mult. Au avut loc următoarele întreceri: citirea unui text, povestirea unui fragment sau a unei întâmplări, scriere după dictare, compunerea unei povestitoare, recitarea unei poezii sau a unui fragment de po-

ezie, prezentarea unui cântec popular românesc sau a unui joc românesc. Toate aceste întreceri s-au făcut în întreaga săptămână. Iar în ultima zi au fost anunțați câștigătorii.

Toți elevii care au luat parte la întreceri au primit mici cadouri, iar primii clasati au primit premii mai valoroase. Această săptămână a trecut mai repede decât altele și ne pare rău că s-a terminat. Dar promitem că la anul ne vom pregăti mult mai bine și rezultatele vor fi pe măsura ambiției cu care vom învăța.

Elisei și Ionel Cercea,
gemeni, elevi în clasa a VI-a

Școala românească din Aletea

Săptămâna fizicii la Micherechi

Școala generală din Micherechi a obținut printr-un concurs de la Fundația de Învățământ din județul Bichiș, suma de 272.000 forinți, cu ajutorul căreia a organizat săptămâna trecută pentru elevii claselor a șaptea și a opta o săptămână de fizică, săptămână care s-a încheiat cu un concurs de fizică.

În primele zile, elevii au fost pregătiți pentru concurs de un profesor de fizică de la școala medie „Szentgyörgyi Albert” din Bichișciaba.

După două zile de pregătire, elevii s-au pregătit și individual cu exerciții și probleme pentru concurs. Concursul a avut loc vineri, 7 aprilie, la școala generală din Micherechi, unde au fost invitate să participe 8 școli

din județul Bichiș. La invitație au răspuns patru instituții de învățământ: școala generală din Jula, Șercad, Ghian și Okány.

Testele pentru concurs au fost întocmite de profesoara de matematică-fizică *Lukács Istvánné* de la liceul din Șercad, care a fost și coordonatoarea acestui concurs.

Premiații români ai concursului au fost: *Brigita Cozma* din Jula și *Nora Rocsin* din Micherechi.

Sâmbătă, 8 aprilie, peste 90 de elevi ai școlii din Micherechi, însoțiți de profesori au făcut o excursie la Budapesta. Au fost invitați și doi elevi și o profesoară de la școala din Mădăraș, localitate înfrățită cu Micherechiul.

A. L. Crișan

Cultură generală

Cine au fost copiii florilor?

Hipioții, cum au mai fost ei numiți, au făcut parte din acea mișcare a tineretului care se opunea societății de consum și aspirațiilor de afirmare ale părinților lor. Ei au creat un gen de subcultură în care dragostea, muzica și drogurile jucau un rol important. Mișcarea protestatară a atins punctul el culminant la mijlocul anilor '60.

Care este temperatura animalelor cu sânge cald în timpul hiberării?

În mod normal, animalele cu sânge cald au o temperatură constantă indiferent de temperatura exterioară. Excepție fac animalele care hiberază. Temperatura corpului lor coboară până la puțin peste 0°C, datorită faptului că ele consumă puțină energie. Printre acestea se numără ariciul și lilieciul.

De ce se dăruiesc de Paști ouă roșii?

Ouăle roșii nu au nimic de-a face cu

sărbătoarea creștină a Învierii lui Isus, ci provin de la sărbătoarea primăverii celebrată de popoarele germanice. În aceste obiceiuri păgâne ouăle erau simbolul fertilității.

Ce oraș mai este numit și Sion?

Ierusalim, „orașul păcii”, unde se află Muntele Sion, pe care erau situate palatul lui David și templul lui Solomon. De la acest munte a primit numele mișcarea sionistă (sionism), mișcarea națională evreiască, care începând cu secolul al XIX-lea are ca scop întemeierea unui stat evreiesc în Palestina.

În ce religie Ramadanul este luna postului?

În cea islamică. În luna a noua a anului lunar islamic credincioșii renunță de la răsaritul soarelui și până la asfințit la orice plăceri trupești, cum ar fi mâncarea băutura sau fumatul. Masa principală este luată de obicei în cadru festiv, la miezul nopții.

O conferință în unitate și dragoste în Hristos

În urma unei dorințe fierbinte ca tinerii creștini din Micherechi să fie uniți, la sfârșitul săptămânii trecute, acest lucru s-a împlinit. În cele trei zile din perioada 7-9 aprilie, un grup de tineri penticostali, ortodocși și baptiști a reușit să realizeze o conferință creștină pentru a accentua nu confesiunea, ci unitatea în Hristos. La Centrul Cultural Românesc din Iula s-au adunat câteva sute de tineri din Micherechi, Iula, Chitighaz, Bichiș, din România și din multe alte locuri... În cadrul conferinței au fost predici, cântări, sport, timp de închinare, concert etc. De data aceasta nu ne vom opri la descrierea detaliată a programului, ci mai degrabă vă vom prezenta opinii ale unor oameni care au dorit din inimă să se unească în credință și să facă cunoscut și altora „Binecuvântarea vs. blestemul”.

În cele ce urmează veți cunoaște părerea despre Conferința Interconfesională a trei tineri organizatori, Zoltan Cserhádi de la biserica ortodoxă, Ioan Ruja de la biserica baptistă, Petru Bottó de la Biserica penticostală nr. 1 din Micherechi, opinia predicatorului Petrică Caba de la „Oastea Domnului” din Oradea și a celor doi pastori penticostal și baptist, Durkó Albert și Teofil Tripo. Sperăm că răspunsurile celor intervievați vor da

și pentru cititori o imagine completă a inițiativei tinerilor din Micherechi.

Ioan Ruja: – Deja vara trecută am organizat împreună cu frații noștri de la biserica penticostală o evanghelizare în cort, și ne-am simțit foarte bine împreună. Am simțit o apropiere și din partea tinerilor ortodocși, fapt care ne-a bucurat foarte mult. Ne-am dat seama că este mare nevoie să facem ceva pentru satul nostru, pentru ca tinerii să se

apropie unii de ceilalți, dar în primul să se apropie de Dumnezeu. Scopul nostru a fost să ne adunăm, să fim o turmă, cu un singur păstor, Isus Hristos, precum ne spune Biblia. Am vrut să facem totul în unitate, tineri penticostali, baptiști, ortodocși și oricine din sat. Suntem conștienți că marile treziri spirituale s-au realizat prin unitatea tinerilor care s-au adunat să Îl slujească și să se roage lui Dumnezeu în Duh și Adevăr. Știm bine că și Domnul Isus Hristos spune că numai aceia vor putea ajunge în Împărăția lui Dumnezeu, care vor fi ca și copii. Noi am vrut ca toți tinerii din Micherechi să fie implicați într-un fel sau altul și apoi ridicați în credință. De altfel, am considerat important ca întâlnirea să se desfășoare atât în limba maghiară, cât și în cea română, care este limba noastră maternă și ținem mult la ea. Dar înainte de toate, Îl laud și Îl slăvesc pe Dumnezeu pentru că am avut posibilitatea să organizăm conferința, la care ne-am simțit nemaipomenit de bine și am simțit prezența Domnului nostru. Dacă un singur suflet și-a predat viața în mâna Domnului, s-a meritat deja să ne adunăm. Domnul să fie lăudat în vecilor-vecilor.

Zoltan Cserhádi: – Noi, tinerii ortodocși ne-am dat seama că trebuie să ne alăturăm în organizarea și participarea la o conferință unde reprezentăm creștinismul. Considerăm foarte im-

portant ca tinerii să se unească fără bariere de confesiune, pentru că avem un singur Dumnezeu. Așadar am invitat predicatori, reprezentând fiecare confesiune. De la bun început am vrut să accentuăm că la această întâlnire nu este importantă apartenența la o anumită confesiune, ci este vorba despre unitate, despre dragostea dintre noi și despre creștinism. Precum spuneau și versurile cântării de la Oastea Domnului, interpretate de Grigore Poiendan, în deschiderea conferinței, care vorbește despre unitatea în credință. Majoritatea tinerilor participanți poate nu aparține la nici o confesiune, nu sunt credincioși, poate nici religioși și acest fapt ne-a îngrijorat puțin, dar spre bucuria noastră și acești tineri s-au simțit foarte bine. Bineînțeles, l-am invitat cu cea mai mare dragoste și pe Prea Sfințitul Episcop Sofronie, Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, dar din binecuvântate pricini dânsul nu a putut participa. Ne bucură faptul că Biserica este alături de noi, pentru că unitatea are mare importanță. Credem că am realizat un lucru foarte bun împreună cu prietenii noștri și am dori să organizăm și la anul. Eu personal cred că am reușit să realizăm un lucru extraordinar.

Petrică Caba: – Pot să spun că am o impresie bună despre conferință. Eu am fost invitat la această întâlnire de tinerii organizatori, în special ortodocși. Cred că este o întâlnire binevenită, o întâlnire în care tinerii pot să se cunoască mai bine, în care pot să formeze relații de prietenii unii cu alții. Cred că acesta este un scop

nobil, pentru că tinerii pot să cânte împreună, pot să se roage împreună la astfel de întâlniri. Unitatea acestor tineri este lăudabilă. Bineînțeles, în România am mai participat la astfel de întâlniri și m-aș bucura dacă s-ar organiza și aici în Ungaria și altă dată, pentru că pe tineri trebuie să-i aduni, să le dai de lucru, să faci ceva pentru Dumnezeu. Iar un astfel de scop nobil este binevenit oricând.

Teofil Tripo: – Această conferință este o mare realizare și a cerut un efort deosebit din partea organizatorilor, efort care a fost onorat de Dumnezeu în mod special cu prezența Sa. De la bun început am văzut, prin lucruri mari și mici, că această conferință va avea succes, pentru că invitațiile au fost onorate. Am văzut dorința foarte mare a tinerilor din Micherechi, indiferent de confesiune, mai ales a celor care au fost implicați în mod direct în organizare ca întâlnirea să fie una reușită. Fiind aici, am această împlinire că a fost o conferință reușită. Am o satisfacție deplină a reușitei acestei conferințe. Am putut să petrecem într-un loc excepțional ca și cadru, aici la Liceul Românesc din Iula, care este un loc primitiv. Am beneficiat de toate condițiile de care am avut nevoie. Iar invitații au venit pregătiți și au expus cântările și mesaje la un nivel ridicat. Ne-a bucurat faptul că pe lângă tineri au participat și adulți și au încurajat prin prezența lor tineretul nostru. Am dorința să stau alături și să sprijin mișcarea și acțiunile tinerilor în direcția aceasta, ori de câte ori va fi nevoie.

(Continuare în pag. a 11-a)

O conferință în unitate și dragoste în Hristos

(Urmare din pag. a 10-a)
Durkó Albert: – Cu câte-
va luni în urmă tinerii s-au
gândit să facă o conferință
comună cu tinerii ortodocși

Ne-am dat seama că unirea
tinerilor de câțiva ani încoa-
ce a avut punctul culminant
în cadrul acestei conferințe.
Sperăm că această primă

mai fericit om de pe pă-
mânt. Dumnezeu nostru
merită din toate lucrurile
cele perfecte, cele mai bune
și frumoase, atât din punct
de vedere tehnic, cât și spi-
ritual. În cadrul conferinței
au ieșit la iveală nenumăra-
te talente ale tinerilor, fie ca
vorba despre prezentarea
programului, despre organi-
zarea cazării, despre vânza-
rea cărților și CD-urilor...
Deci, cu toții ne-am pus pe
treabă și am dat cel mai
mult din noi. Și cred că
acești tineri adolescenți au
făcut față. Mă bucur că to-
tul s-a făcut în echipă, într-
o echipă nemaipomenit de
bună, și ne-am simțit legat
unul de celălalt. Vrem să
fim sare și lumină prin a-L
sluji împreună pe Dumne-
zeu. A fost minunat să vezi
cum tinerii Îl laudă prin cân-
tare pe Dumnezeu, ținându-

se de mână ortodocși, bap-
tiști, penticostali. Tot atunci
cred că fiecare dintre noi am
învățat ce este slujirea: im-
portant este ca tu să dai. Dar
credem că am semănat
semințe și sunt convins că
în Domnul vom și secera.
Sunt convins de asemenea
că nu realizarea acestei con-
ferințe este importantă, ci
mai cu seamă felul cum
vom trăi în continuare, ce
exemplu vom fi înaintea
celor care ne-au onorat cu
participarea la acest sfârșit
de săptămână. Bineînțeles,
țin să mulțumesc, în nume-
le tuturor organizatorilor,
acelora care ne-au sprijinit,
fie vorba despre susținere fi-
nanciară sau spirituală. Mul-
țumim Uniunii Culturale a
Românilor din Ungaria, Au-
toguvernării Românești din
Jula, Autoguverării pe Țară
a Românilor din Ungaria, Pri-

măriei din Micherechi, Fun-
dației pentru Cultura Româ-
nă din Ungaria, Foi româ-
nești, întreprinzătorilor din
Micherechi, familiilor lui
*Mihai Nistor, Gheorghe
Mihuț, Zoltan Ruja, Bondár
Attila*, și în mod special
doamnei directoare *dr. Maria
Gurzău Czeglédi* și conducerii
Liceului „Nicolae Bălcescu”.
Și nu în ultimul rând, mul-
țumim din inimă bisericilor
noastre care ne-au susținut
în rugăciune pentru a fi bi-
necuvântată Conferința
interconfesională pentru ti-
neri, ediția întâi.

Iar ca o dovadă că tinerii
creștini din Micherechi nu
s-au unit doar pentru un
weekend, la sfârșitul ace-
stei săptămâni, noua echipă
va străbate străzile Michere-
chiului pentru a aduna gu-
noiul, a curăți comuna și a
sluji și prin aceasta consăte-
nii mult iubiți. **Rita Pățaș**

și bapțiști în afara zidurilor
unei biserici, idee care m-a
bucurat foarte mult. Atunci
a venit ideea să se facă în-
tâlnirea la Centrul Cultural
Românesc din Jula și s-au
pus pe treabă. Împreună cu
conducerea bisericii noastre
am sprijinit tinerii în toate.
Practic, ei au organizat to-
tul, fără implicarea adulților.
Tinerii celor trei biserici au
înființat o comisie de lucru
și toată conferința singuri au
pus-o la cale. Sunt foarte
mândru de ei și mă bucur
că atunci când slujitorii in-
vitați ne-au întrebat ce va fi
de fapt, nu știam să le răs-
pundem, ci le ziceam să în-
trebe tinerii organizatori.
Cred că și biserica la fel a
sprijinit tinerii, atât în rugă-
ciune, cât și financiar.

întâlnire interconfesională
va deveni o tradiție, la care
vor participa din ce în ce mai
mulți tineri.

Petru Bottó: – Discutând
cu tinerii noștri cu luni în
urmă, au povestit despre at-
mosfera familiară din Lice-
ul Românesc și despre fap-
tul că tinerii sunt foarte des-
chiși pentru noi prietenii.
Ne-am dat seama că foarte
mulți tineri creștini din Mi-
cherechi învață la acest li-
ceu, așa că ne-am gândit, în
primul rând să-i adunăm pe
toți într-o echipă, cu un
scop foarte important. Am
vrut să vadă cât mai mulți
tineri că creștinismul nu este
o renunțare la tot ce se pare
plăcut în această viață, ci
omul credincios este, în
Dumnezeu, cel mai liber și

Elemente lexicale maghiare în graiul românesc și românești în graiul maghiar de pe Valea Ierului

Dacă limba ca mijloc de comunicare este un fenomen social, însușirea unei limbi, fie ca maternă sau străină, este un fapt, în primul rând, psihic, individual. Insușirea limbii materne sau străine constă în deprinderea unor reflexe condiționate între anumite concepte și grupuri sonore corespunzătoare. Omul care învață o limbă spre deosebire de copilul care învață adesea cuvintele înaintea noțiunilor, are noțiunile constituite gata, știe să le găsească și posedă instrumentul gândirii – limba sa maternă (C. Poghir, *Observații...*, în R.L.C., vol. IV, București, 1962, p. 159).

Legăturile temporale stabilite între noțiuni și cuvintele străine nu apar, desigur, dintr-o dată. Ele sunt precedate de o anumită perioadă de asociere mijlocite; cuvântul străin cheamă în minte cuvântul corespunzător din limba maternă, care la rândul lui atrage prin noțiune reprezentarea unui obiect și invers, noțiunea despre un obiect este asociată la început cu cuvântul din limba maternă, care apoi cheamă în minte cuvântul corespunzător în limba străină (B.S. Fochin, *Despre gândire într-o limbă străină*, în R.L.C., vol. V, București, 1963, p. 117).

Adesea concordanțele stabilite între momentele cunoașterii limbii materne și cele ale învățării limbii străine sunt cu totul aproximative. De cele mai multe ori este vorba de substituții de sunete și nu de corespondențe perfecte. Cunoașterea activă a unei limbi se mărginește, de multe ori, la cunoașterea limitată, sau la memorarea câtorva sute de cuvinte care le sunt suficiente pentru a face față unor nevoi modeste de comunicare. În cazul studiului nostru am constatat că vorbitorii bilingvi, de altfel, și-au însușit limbile (româna și maghiara) numai în măsura în care cred că trebuie s-o facă pentru a se înțelege unii cu alții. De cele mai multe ori vorbitorii bilingvi întrebuințează cuvinte ce pot căpăta sensuri diferite, fie din cauză că nu-și amintesc de ele decât atunci când le încadrează în context, fie că sunt apropiate de cuvintele cu care se aseamănă din punct de vedere formal.

Eliminând sau evitând cuvintele polisemantice care duc la îngreunarea vocabularului în ansamblul lui se ajunge la micșorarea posibilităților de comunicare în limba respectivă. Această micșorare a posibilităților de comunicare accentuează procesul de părăsire a limbii (M. Sala, *Dispariția limbii*, în R.L.C., vol. IV, București, 1962, p. 147).

În zona cercetată, comparând lexicul celor două limbi, am observat că în limba română elementul dominant îl constituie cuvintele moștenite din limba latină și neologismele latino-române, dar și un procentaj relativ mare îl au împrumuturile slave. În lexicul maghiar fondul cel mai bogat îl constituie cuvintele de origine fino-ugrică, alături de care am întâlnit împrumuturi slave, germane, latine și implicit românești. Este evident, însă, faptul că elementul fundamental al limbilor română și maghiară este cel vechi și, în consecință, în vocabularul celor două limbi există puține elemente comune. Acestea interesează, totuși, pentru că ele se însușesc cel mai ușor de către maghiarii care învață românește.

Controversa în legătură cu unele etimologii continuă și în cele mai noi lucrări cum ar fi: (Kinieza, Istvan, în *A magyar nyelv szláv jövevényszavai*, Budapest, 1953, Cuvinte maghiare de origine slavă), care făcând legătura și cu influențele reciproce româno-maghiare revin asupra etimologiei unor cuvinte.

De multe ori un cuvânt a pătruns în limba română pe căi diferite. Corespondența dintre sensurile unui astfel de cuvânt în limbile română cu sensurile aceluiași cuvânt în alte limbi diferite confirmă acest lucru. Cuvântul *nădrăgi* a putut să pătrundă în Transilvania din limba maghiară, iar în restul teritoriului din limba slavă, unde-l găsim sub forma *nadrăgy*. Aceeași evoluție o are și cuvântul *ciurdă* pătruns în vestul Transilvaniei din maghiară – unde are forma de *ceorda*, în timp ce în Muntenia și Moldova se folosește cuvântul *cireadă* – din vechiul cuvânt slav *čreda* – care de altfel a stat și la

originea cuvântului maghiar *csorda* (Al. Graur, *Încercare asupra fondului principal lexical al limbii române*, București, 1954).

Omare parte din cuvintele utilizate de vorbitorii bilingvi români sunt de origine maghiară. Întâlnim astfel cuvinte ca *bd'ir* – „sâmbrie, leafă dată cuiva pentru lucru”, *cios* – „paznic de hotar” ce provine de la ungureșcul *csősz*, dar alături de el se utilizează frecvent și cuvântul *gornic*, „gorn'ic” – provenit din bulgărescul *gora*; *cizmar* – „pantofar” (maghiarul *csizmas*) *cioroslă* „fier lung care taie brazda (antetrușă)” (maghiară *csoroszlya*), *copcie* „scoabă”, *cosalău* „teren cu fân” (maghiară *kaszáló*), *goz* „nutreț pentru vite”, dar și „buruieni”, „mizerie în casă” (maghiară *gaz*), *hamfauă* „oricuri” la căruțe trase de cai (maghiară *hámfa*) *mangălău* (tăvălug) folosit și pentru netezitul terenului, dar și pentru îndreptatul pânzei după spălat (maghiară *mángorló*), *t'egla* „cărămidă” (maghiară *tégla*). Cuvântul *imaș* este răspândit și denumește „pășunea vitelor” sau câmp lăsat neprelucrat.

Există o serie de termeni ca *firez* (maghiara *fűrés*), *hamiș* „viclean, câine rău” (maghiara *hamis*), *cociș* „vizitiu” (maghiară *kocsis*), proveniți din limba maghiară.

Este de presupus că toate cuvintele luate din limba maghiară au avut, la început, și în limba română sensul din maghiară. Făcând astăzi o comparație, vom constata că multe din aceste cuvinte au avut în limba română o evoluție semantică proprie cu totul diferită de cea din limba română. Majoritatea cuvintelor din această zonă au două sau mai multe sensuri și uneori chiar pentru, întâlnite în vorbirea aceluiași subiect. De exemplu, *cocean* cuvânt de origine bulgară, preluat din maghiară având în bulgară forma de *koëan*, sârbească *koëanj* se folosește cu sensul de „tulpina unor plante”, folosit ca nutreț, *tulei* de porumb desfăcut de boabe, folosit adesea ca și combustibil, „știulete”, mijlocul unor fructe sau legume, „cotor”, *tipău* – pâine mică albă, provenit din maghiarul *cipó*, cu

variante de a *țipa*, a da drumul la animale, a arunca, a striga a da cuiva cu dispreț o bucată de pâine „i-am țipat o coajă de pită.”

Influența maghiară asupra graiului de pe Valea Ierului este foarte puternică. Această influență s-a exercitat pe mai multe căi, cea mai puternică fiind cea administrativă, conviețuirea de-a lungul secolelor, căsătoriile mixte, activitatea colectivă.

În limba română vorbită, pe Valea Ierului există o serie de cuvinte formate cu ajutorul sufixelor și prefixelor. Cu ajutorul sufixelor și al prefixelor s-au format diferite părți de vorbire, cuvinte ce redau denumirea diferitelor obiecte. Printre cele mai frecvent folosite sufixe amintim:

ăr = cu ajutorul căruia se pot forma o serie de cuvinte ca:

- *leutrăr* – marginile căruței i se mai spune și *loitră*, părți laterale ale căruței sub formă de scară, așezate în dungă și sprijinite de *leuci*, cuvântul este de origine sârbească *lojitra*.

- *vaioar* – cel care face *vaioagi* (vălătuci) – material de construcție făcut din pământ sau din lut amestecat cu paie, din care se clădesc pereții caselor țărănești.

- *ariță* – a dat naștere unui nou cuvânt pornind de la rădăcina maghiară *boland* și anume *bolondariță* – plantă agățătoare otrăvitoare.

aș = a format cuvântul *hibás* – cu multe defecte, schilod.

ău = *haitău* cel care adună animale într-un țarc

esc = a format verbe ca: *ponoslesc* – a se plânge și *scortălesc* (maghiară *karcolni*) – a zgăria

- *voșolesc* (maghiară *vasalni*) – a călca haine

- *tăgădesc* (maghiară *tagadni*) – a nega ceva

os = a dat naștere unor adjective de origine maghiară, pătrunse în lexicul românesc sub forma: *ciontos* (maghiară *csontos*) – osos

gozos (maghiară *gazos*) – buruienos

sug = născut din sufixul maghiar *ség* și a favorizat formarea unor cuvinte ca:

- *bet'eșug* născut din maghiarul *betegség*,

- *meșteșug* provenit din maghiarul *mesterség*

șag = al doilea prefix

productiv provine din limba maghiară *ság* și a format cuvinte ca:

- *găzdașag* (maghiara *gazdaság*) – gospodărie dezvoltată – bogată

- *babonoșag* (maghiara *babonaság*) – având sensul de vrăjitorie

Multe din cuvintele semnalate de noi în graiul românesc au astăzi o întrebuințare zonală – provincială, de aceea sunt înțelese numai de aceia ce aparțin colectivității.

Bibliografie

1. Ádám Zsigmond, Balázs János, Balázs László – *Helyesen románul*, Cluj, 1960
2. Bárczi Géza – *A magyar nyelv magyarsága*, în „Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Évkönyve” 1955, Budapest, 1956, p. 157–168
3. Bárczi Géza – *A magyar szókincs eredete*, Budapest, 1958
4. Blédy Géza – *Influența limbii române asupra limbii maghiare*, Sibiu 1942
5. Budagov R.A. – *Introducere în știința limbii*, București, 1961
6. Fokin B.S. – *Despre gândirea într-o limbă străină*, în „Lingvistică generală”, Culegere de articole, București, 1963, p. 117–163
7. Damian István – *Adatok a magyar-román kölcsönhatáshoz*, Budapest, 1912
8. Martinovici Rita – *Observații în legătură cu întrebuințarea și valoarea numărului în limba română și în limba maghiară*, în „Cercetări de lingvistică”, I, 1956, nr. 1–2, p. 41–50
9. Poghir C. – *Observații asupra procesului de însușire a limbii străine*, în P.L.C., vol. IV, 1962, p. 159–173
10. Sala Marius – *Dispariția limbii*, în „Probleme de lingvistică generală”, vol. IV, 1962, p. 147–158
11. Graur Al. – *Încercare asupra fondului principal lexical al limbii române*, București, 1954
12. Neiescu I. – *Există legătură între cantitate și accent? Cuvinte de origine românească din limba maghiară și asupra celor de origine maghiară din limba română*, în C.L. 1958, p. 135–151

Conf. univ. dr. Ioan Sabău
Universitatea din Oradea

Descoperirea mormintelor a peste 1000 de ostași români necunoscuți

În cimitirul „Reînvierea” din București a fost identificată o parcelă în care sunt înhumați 1005 ostași români necunoscuți, din primul război mondial, morți în prizoriat în anii 1917–1918. În acea perioadă, orașul București se afla sub ocupație militară germană. În parcela din cimitirul „Reînvierea”, înființată în anul 1932 prin grija Societății „Cultul Eroilor”, au fost centralizate, în cinci gropi comune, osemintele soldaților români morți

în lagărele de prizonieri de la Tonola (zona Circului) și Sfânta Treime (zona Ghencea). Parcela din cimitirul „Reînvierea” a fost descoperită de specialiștii Oficiului Național pentru Cultul Eroilor (ONCE), pornind de la sesizările unor cetățeni. Parcela avea în centru o troiță din lemn de stejar și ocupa inițial o suprafață de 64 metri pătrați, dar a fost micșorată după anul 1990 prin amplasarea ilegală, pe două

dintre laturile sale, a unor morminte civile. ONCE a făcut demersuri către autoritățile publice locale pentru reamenajarea parcelei eroilor din primul război mondial. Restaurarea se va realiza prin colaborarea dintre ONCE și Administrația Cimitirelor și Crematoriilor Umane, iar ceremonia de inaugurare a parcelei de onoare se va desfășura în acest an de Ziua Eroilor – la 1 iunie. A.L.C.

Vestigii romane descoperite la Cluj

Arheologii Muzeului Național de Istorie al Transilvaniei au descoperit în centrul vechi al Clujului, ziduri ale unor clădiri romane din secolul II și țigle rezultate din dărâmarea acoperișurilor. Vestigiile au fost scoase la suprafață în timpul unor lu-

crări de înlocuire a conductelor de apă din zonă.

Potrivit specialiștilor, această descoperire ajută la găsirea zidului de apărare, de est a vechiului oraș roman, zid care are o grosime de 2,20 de metri. Istoricii au cartografiat vestigiile, după

care au permis muncitorilor să reia lucrările.

În cazul în care va fi descoperit zidul de apărare, lucrările arheologilor vor bloca circulația pe Bulevardul Eroilor timp de mai multe luni. Acestea nu sunt primele descoperiri arheologice din centrul istoric al Clujului. În urmă cu 16 ani, în fața statuii lui Matei Corvin, în actuala piață a Unirii din Cluj au fost descoperite alte ruine ale unor clădiri romane. O parte din săpăturile arheologice cunoscute în Cluj sub denumirea de „Gropile lui Funar” au rămas neacoperite, dar și nevalorificate turistic până acum.

A. L. Crișan

Depeche Mode va concerta la București

Stadionul Național „Lia Manoliu” din București va găzdui primul concert Depeche Mode din România, în data de 23 iunie. Spectacolul muzical se preconizează deja în țară ca „evenimentul deceniului”. România este singura țară în care Depeche Mode și managementul trupei au acceptat ca deschiderea spec-

tacolului să fie asigurată de artiști locali. Managementul trupei Depeche Mode a aprobat ca trupele Sistem Vs. Suie Paparude să urce pe scenă în deschiderea concertului Depeche Mode

Sistem Vs. Suie Paparude va însemna: muzica de cea mai bună calitate, instrumente neconvenționale și efecte speciale.

Căsătorie după 70 de ani de logodnă

„În sfârșit s-au căsătorit”, a fost reacția familiei și prietenilor unui cuplu de columbieni care și-au unit oficial destinele după ce au conviețuit împreună timp de nu mai puțin de 70 de ani, informează revista Libertatea.

Cleotilde Charry, 85 de ani și Juan Fontalvo, 96 de ani, s-au căsătorit după 70 de ani de concubinaj, înconjurați de copii și de nepoți,

după ce au ajuns la concluzia că „merită” să facă acest pas important pentru că în sfârșit se cunosc „suficient” de bine. Fericita mireasă a mai precizat că Juan a fost nehotărât din cauza căruia această nuntă a fost amânată atât de mult. „Vreau să o am alături până în ultima clipă. Nici nu se pune problema să divorțez”, a completat-o proaspătul mire.

R. P.

Natură moartă

Soacră scoasă la vânzare

Un britanic a decis să-și amelioreze viața conjugală scoțându-și soacra la licitație pe eBay. Steve Owen a publicat fotografia soacrei sale pe site-ul eBay la rubrica „Obiecte de colecție și veșminte de origine supranaturală” și a stabilit prețul de pornire la doar o liră sterli-

nă. „Este o soacră bătrână. Nu a fost utilizată din 1980. Nu arată rău pentru anii ei. Gătește bine și iubește animalele”, se arată în descrierea „obiectului”. Soacra nu s-a lăsat mai prejos și i-a reproșat lui Steve că e „leneș” și că putea stabili un „preț mai bun pentru ea”. R.P.

Fotbal

Cupa UEFA

Un ochi plânge, celălalt râde

În confruntarea „secolului” Steaua și Rapid nu au reușit să se învingă una pe alta, în dubla manșă din sferturile de finală ale Cupei UEFA. După un 1-1 și un 0-0, regula golului din deplasare duce Steaua mai departe în semifinale, la capătul a două partide memorabile, între două echipe memorabile. Joia trecută, Rapidul a avut cele mai mari ocazii, dar nu a putut marca. România plânge cu un ochi și râde cu altul, însă la fel ca și în viață, mereu trebuie să existe un învins și un învingător.

Cu toate că nu a mai adus un spectacol fotbalistic la fel de frumos ca cel din tur, partida a fost la nivel european, cum se pretinde de la două echipe, care au ajuns până la sferturile de finală ale Cupei UEFA. Partida a fost, în primul rând confruntarea a doi antrenori tineri, de numai 37 de ani, ale căror tactici, pregătite cu migală, s-au stins reciproc. Cea mai mare ocazie a meciului a fost a lui Buga, în prima repriză, când atacantul Rapidului a șutat de la doi metri de poartă pe lângă bară, Carlos fiind deja bătut. Steaua a avut o singură ocazie de gol în tot meciul, o centrare în careu pe care Ghionea a reluat-o cu umărul imprecis, din careul mic, în repriza a doua. Rapidul a presat sufocant până la final. Și era să marcheze la o

eroare a lui Carlos, în minutul 90, când piciorul providențial al lui Neșu a scos o minge din gol, șutată de Emil Dică. Rapidul a cerut un penalty după o intervenție în careu a lui Petre Marin asupra lui Buga. Jucătorul Rapidului a părut a fi fost ținut de tricou. Daniel Niculae a declarat că la acea fază s-a viciat rezultatul. Rapidul a atacat la final cu portarul, Dănuț Coman fiind aproape de gol, cu capul. Conform statisticii realizate pe site-ul UEFA, Steaua a avut posesie de 51% față de 49% Rapid, raportul șuturilor a fost de 13-6 (4-0 pe poartă), cel al faulturilor 16-15, iar la cornere a fost 7-5.

**48.000 de spectatori
pe Stadionul Național**

Reconstrucția terenului

Imaginea sportivă
a săptămânii

Iată o nouă demonstrație extraordinară a imprevizibilității fotbalului. Cosmin Olăroiu, antrenorul Stelei și Viorel Moldovan, atacantul Rapidului acum o jumătate de an trăgeau împreună pentru Politehnica Timișoara, iar acum sunt după o „bătălie” dusă unul împotriva celuilalt în sferturile de finală a Cupei UEFA. Fotoreporterul Onlinesport a surprins un moment inedit, când strategul învingător îl consolează pe fostul său elev, care de această dată se afla în tabăra adversă. Două gesturi umane excepționale într-o singură fotografie. Moldovan nu-și poate stăpâni lacrimile de decepție, iar Olăroiu îl îmbrățișează, ca semn de compătimire, venit din partea învingătorului. Să mai spună cineva că fotbalul este un sport dur!

din Stadionul Steaua a permis ca pe principala arenă din România să fie prezenți aproape 50.000 de spectatori, în rândurile cărora se afla și primul ministru Călin Popescu Tăriceanu. Alături de multe VIP-uri, s-au aflat la București și mulți antrenori și manageri din întreaga Europă. Mircea Lucescu era însoțit de multimiliardarul ucrainian Rinat Ahmedov, dar prin public se ascundea și antrenorul lui Ajax Amsterdam, care – se zvonește deja – a și făcut o ofertă de 3 milioane de euro pentru Bănel Nicolită și 2 milioane pentru George Ogăraru.

Pe stadion s-a creat o atmosferă fantastică, ceva asemănător putând fi văzut numai la echipele mari ale continentului. „Sunt mândru și de băieții noștri și de fotbalul românesc. Sunt mândru și de atmosfera deosebită. Rapid a jucat mai bine, Steaua a fost mai puternică în fazele fixe. Au avut și jucători pentru un astfel de joc. Le felicit pe amândouă, pentru că au reprezentat fotbalul românesc la cel mai înalt nivel”, a declarat Mircea Lucescu. Este remarcabil și faptul că în afara unor mici altercații dintre cele două tabere de suporteri, cu atmosfera apăsătoare cu tot, și în tribune a dominat sportivitatea, fiind evitate chiar și scandările triviale. Deci România scapă și de eventualele sancțiuni ale UEFA.

Declarații la cald

Cosmin Olăroiu: „Sunt fericit. E o performanță istorică. Sincer să fiu, ambele echipe meritau să joace în semifinale. Îmi pare rău pentru ei... Sunt fericit că am făcut fericiti atâtia oameni. Este prima oară când sunt fericit la un 0-0. Băieții au fost formidabili”.

Răzvan Lucescu: „Vreau să nu uitați că Rapidul este o echipă care a ajuns aici pe merit. O performanță deosebită, am ieșit cu frun-

Vedeta stelei: Banea Nicolită

tea sus din competiție. Jos pălăria pentru jucătorii mei. Steaua este o echipă valoroasă și felicit echipa Steaua pentru că s-a calificat. Alte cuvinte nu-și mai au rostul”.

Dorin Goian (Steaua): „Mie personal îmi pare rău, pentru că Rapidul a demonstrat că și ea este o echipă puternică și a eliminat echipe puternice din Europa. Trebuie să ne mândrim că două echipe românești au ajuns în această fază. O performanță extraordinară”.

George Copos (principalul acționar al Rapid): „Nu sunt dezamăgit. Sunt mândru că azi două echipe românești au jucat extraordinar, au demonstrat că sunt bune ambasadoare ale fotbalului românesc. Sunt mândru după acest spectacol extraordinar. Felicit Steaua pentru calificarea ei în semifinale și regret că Rapid nu a reușit să marcheze din ocaziile pe care le-a avut. A fost un meci echilibrat, un meci frumos și merită felicitate ambele echipe.”

Ultimul obstacol înaintea
finalei: Middlesbrough

În semifinalele Cupei UEFA, Steaua va întâlni, pe 20 și 27 aprilie pe echipa engleză care a întrecut, după un meci dramatic pe o altă revelație a sezonului, FC Basel. Elvețienii s-au văzut deja calificați după victoria lor de 2-0, pe teren propriu. Ba, mai mult și în retur conduceau deja cu 0-1 în Anglia, dar gazdele au revenit și au învins cu 4-1. „Steaua trebuie să fie o echipă bună, dacă au ajuns în semifinale, așa că nu-i vom subestima. Vom avea două meciuri dificile împotriva lor, dar ce semifinală a fost vreodată ușoară? Acum adversarii se uită la noi și realizează că nu renunțăm ușor, iar noi trebuie să dăm ce avem mai bun în semifinale pentru a ajunge la Eindhoven. Aceasta este adevărata dorință a noastră: să ajungem în finală și s-o câștigăm”, a declarat Jimmy Floyd Hasselbaink, atacantul olandez de la Boro, care a intrat doar în a doua repriză, dar a contribuit esențial la întoarcerea rezultatului.

TVR 1

Luni 17 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Desene animate 8.00 Descifrând Biblia 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.35 Teleenciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Kronika 15.55 Predanii. Marianica 16.10 Film. Destine frânte 17.50 Doar o vorbă s-ăți mai spun 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Reflector 20.40 Iartă-mă! 22.10 Nocturne 23.00 Jurnalul TVR.

Marți 18 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Desene animate 8.00 Descifrând Biblia 9.00 Nocturne (R) 9.50 Film. Destine frânte (R) 11.30 Meseria vedetă (R) 12.05 Mic da' voinic! (R) 12.35 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika 15.55 Predanii. Pe urmele Sfinților Apostoli 16.10 Film. Destine frânte 17.50 Doar o vorbă s-ăți mai spun 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Film. Tanguy 22.10 Memorialul durerii 23.00 Jurnalul TVR.

Miercuri 19 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Desene animate (R) 8.00 Descifrând Biblia. Documentar 9.00 Memorialul durerii 9.50 Film. Destine frânte (R) 11.30 Parteneri de Weekend 12.00 Reflector (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convițuri 15.55 Predanii. Ierusalim 16.10 Film. Virginia, călugărița din Monza 17.50 Doar o vorbă s-ăți mai spun 18.00 Jurnalul TVR 20.10 Serial. Neveste disperate 21.05 Ochiul magic 22.05 Cine a scris Biblia? Documentar 23.00 Jurnalul TVR.

Joi 20 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Documentar (R) 8.00 Descifrând Biblia. Documentar 9.00 Cealaltă Românie (R) 9.55 Film. Virginia, călugărița din Monza (R) 11.35 Profesioniști (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Emisiune în limba germană 15.55 Predanii. Mântuitorul 16.10 Film. Virginia, călugărița din Monza 17.50 Doar o vorbă s-ăți mai spun 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Prim plan 20.10 Film. Dumnezeu pentru o zi 22.00 Cine a scris Biblia? (R) 23.00 Jurnalul TVR.

Vineri 21 aprilie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Desene animate 8.00 Descifrând Biblia 9.00 Ochiul magic (R) 9.55 Film. Virginia, călugărița din Monza (R) 11.35 Garantat 100% (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Serial. Cory și restul lumii 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Adevărul despre Înviere. Documentar 17.00 Repere sacre 17.50 Doar o vorbă s-ăți mai spun 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Spartacus 22.30 Documentar 23.00 Jurnalul TVR 23.20 Film. Fata cu cercei de perla.

Sâmbătă 22 aprilie

6.00 Film. Călător în timp 7.35 Desene animate 8.30 Vreau să fiu!... 9.00 Mic, da' voinic! 9.30 Culori. Documentar 10.00 Film. Viața lui Iisus 11.40 Semnificații **12.00 Tainica lumină. Concert de Paști cu Grigore Leșe** 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Meseria – Vedetă 13.55 Formula 1. Marele premiu al statului San Marino 15.00 În așteptarea luminii 16.00 Fotbal: Steaua-Farul Constanța 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, surprize... 20.50 Jurnalul TVR 21.05 Surprize, surprize... 22.10 Lumină din lumină. Învierrea domnului – Hristos a înviat! 23.00 Film. Tom Horn 1.40 Jurnalul TVR.

Grigore Leșe,
concert de Paști

Duminică 23 aprilie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.20 Circul Soarelui 8.30 Numai cu acordul Minorilor. Ediție specială 10.30 Lumină din lumină 12.00 La masa de Paști 13.00 Jurnalul TVR 13.20 La masa de Paști 13.55 Formula 1. Marele premiu al statului San Marino 16.00 Parteneri de Week-end 16.30 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Stele de... 5 stele 20.55 Film. Monsieur N 23.15 Film Elisa 1.10 Jurnalul TVR (R).

TVR 2

Luni 17 aprilie

6.00 Top 7 (R) 6.30 Lecția de engleză 7.00 Revista presei 8.00 Roată la roată (R) 8.30 Poftă bună! (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Ulița spre Europa (R) 11.00 Casa ta (R) 11.30 Celebritățile timpului tău (R) 11.45 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Fata din viitor 13.30 Minorități sub trei dictaturi (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Lecția de engleză (R) 16.30 Mărturie 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Motocicliștii potficioși 19.30 Arena 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Viața de păpușă 23.15 Desene animate.

Marți 18 aprilie

6.00 Serial. Fata din viitor 6.30 Lecția engleză 7.00 Revista presei 8.00 Dincolo de hartă 8.30 Documentar 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Vânătorii de comori 11.20 Serial. Vorba lui Jim (R) 11.45 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Fata din viitor 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Lecția engleză 16.30 Minorități sub trei dictaturi 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Școala de aproape 19.30 Lumea de aproape 20.00 Natură și aventură 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Primarul din Casterbridge 23.20 Desene animate.

Miercuri 19 aprilie

6.00 Serial. Fata din viitor 6.30 Lecția de engleză 7.00 Revista presei 8.00 Lumea de aproape (R) 8.30 Școala părinților (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial (R) Vânătorii de comori 11.20 Serial (R) Vorba lui Jim 11.45 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Fata din viitor 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Zona de conflict 16.00 Lecția de engleză (R) 16.30 Info... baza în direct 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 18.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Cum să nu ne îmbrăcăm 19.30 Omul între soft și moft 20.00 Natură și aventură 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Ca apa în ciocolată 23.30 Desene animate.

Joi 20 aprilie

6.00 Serial. Fata din viitor 6.30 Lecția de engleză 7.00 Revista presei 8.00 Omul între soft și moft (R) 8.30 Cum să nu ne îmbrăcăm (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Vânătorii de comori 11.20 Serial (R) Vorba lui Jim 11.45 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Fata din viitor 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Lecția de engleză (R) 16.30 ZOOM/2 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Înapoi la mătură 19.30 Bugetul meu 20.00 Bazar. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.30 Film. Iubirea unei femei 23.15 Desene animate.

Vineri 21 aprilie

6.00 Serial. Fata din viitor 6.30 Lecția de engleză 7.00 Revista presei 8.00 Natură și aventură 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Vânătorii de comori (R) 11.20 Serial. Vorba lui Jim 11.45 Serial. Pasiuni 13.00 Serial. Fata din viitor 13.30 Serial. Aventurile lui Tarzan 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 NBA Action 16.00 Lecția de engleză (R) 16.30 Arca lui Noe 17.00 Serial. Aventurile lui Tarzan 17.30 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Vorba lui Jim 19.00 Lecții de supraviețuire 19.30 D'ale lui Mitică 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Inspectorul Cool 21.35 Planeta Moldova 22.05 Film. Condannat la întineric.

Sâmbătă 22 aprilie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Zoom/2 (R) 7.30 Rock story 8.00 D'ale lui Mitică (R) 9.00 Zestrea românilor 9.30 Serial. Aventuri secrete 10.00 Documentar 10.30 Bazar (R) 11.00 Lumea în care trăim 12.00 Serial. Amy 13.00 Dincolo de hartă 13.30 Hollywood reporter 14.00 Fotbal 16.00 Via sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Megatehnicus 19.00 Europa altfel 19.15 Tineri la Hollywood 19.45 Marcă înregistrată 20.30 Jurnalul TVR 21.10 Film. Nero I. 22.55 Film. Nero II.

Duminică 23 aprilie

6.00 Arca lui Noe (R) 6.30 Info...baza în direct (R) 7.00 Zestrea românilor 7.30 Dincolo de cântec 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa **10.00 Pe la noi, de sărbători** 11.00 O istorie a divinității 12.00 Șlagăre... în revenire 13.00 Casa ta 13.30 Poftă bună! 14.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.00 Coolmea distracției 16.00 Serial. Verdict: Crimă 17.00 Serial. Farmece 18.00 Zile care au zguduit lumea. Documentar 19.00 Atlas 19.30 Fortificații transilvănene 20.00 Top 7. 20.30 Jurnalul TVR 21.10 O istorie a divinității 22.15 Film. Quo vadis 1.15 Muzică la Maxim.

Dumitru Fărcaș

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

17 APRILIE, LUNI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

18 APRILIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

19 APRILIE, MIERCURI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11:15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

20 APRILIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

21 APRILIE, VINERI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foia românească” 10.55: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârștnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

22 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

23 APRILIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Emisiune dedicată Sfintelor Paști 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

19 aprilie 2006 (mtv ora 13.30)
Reluare: 20 aprilie 2006 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În Săptămâna Patimilor, premergătoare Sfintelor Paști, în emisiunea dedicată românilor din Ungaria, redacția „Ecranul nostru” vă oferă un reportaj realizat la Budapesta în Săptămâna Ortodoxiei și un montaj despre vernisajul expoziției de icoane a părintelui Cosmin Pop din Jaca, care a avut loc recent la Jula.

Realizator: **Ștefan Crâsta**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.30-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 17 aprilie 2006

16.30–17.00 Cronica germană (emisiune în limba germană) 17.00–17.30 Sferul academic 17.30–17.45 X-tra 17.45–18.00 Planuri de casă 18.00–18.20 Jurnal regional 18.20–18.30 Omul zilei.

Marți, 18 aprilie 2006

16.30–17.00 Tribuna partidelor parlamentare 17.00–17.25 Sănătate! 17.25–17.30 Calea Europei 2007 17.30–18.00 De la om la om 18.00–18.20 Jurnal regional 18.20–18.30 Omul zilei.

Miercuri, 19 aprilie 2006

16.30–17.00 Panoramic sud-vest 17.00–17.45 Viața la țară 17.45–18.00 Dialog spiritual 18.20–18.30 Omul zilei.

Joi, 20 aprilie 2006

16.30–17.00 Tribuna partidelor parlamentare 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–17.55 Pe viu 17.55–18.00 Să ne auzim vorbe 18.00–18.20 Jurnal regional 18.20–18.30 Omul zilei.

Vineri, 21 aprilie 2006

16.30–17.00 Orizonturi sârbești 17.00–17.45 Punctul pe i 17.45–18.00 Traio Romano 18.00–18.20 Jurnal regional 18.20–18.30 Omul zilei.

Sâmbătă, 22 aprilie 2006

17.00–17.30 Ediția de Vest 17.30–17.45 Magazin științific 17.45–18.45 În prelungiri 18.45–19.00 Jurnal regional.

Duminică, 23 aprilie 2006

17.00–19.00 De Paști la Șimand - județul Arad.

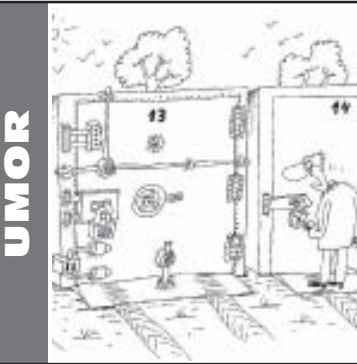
DEX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 17 aprilie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

ne aducem mereu aminte cum ar trebui să fim de fapt: asemenea sfinților, adică buni și sinceri, având credință în Dumnezeu și încredere în dragostea Sa.

Dumnezeu are diferite moduri de a ne face conștienți de prezența Sa, adică de a ne ajuta să păstrăm conștiința prezenței Sale între noi. E

pe scoici sau direct pe zidurile bisericilor (frescele). Fie că este o icoană mare, într-o catedrală, dominând cu prezența și frumusețea ei, fie că e o iconiță din casa unui creștin, orice icoană este la fel de puternică, de ocrotitoare și de sfântă. De aceea trebuie să ne purtăm cu mare grijă și cu respect cu icoanele. Icoana este în

semnificativ că respingerea icoanei e proprie celor ce resping în general orice fel de comunicare a lui Hristos din planul invizibil cu noi prin vreo putere oarecare, afară doar de oarecare comunicare de putere prin cuvânt. Există mai multe feluri de icoane: pictate pe lemn, pe sticlă,

același timp un lucru sfânt, dar și o operă de artă; ea încântă și ochiul și sufletul, și bineînțeles că atunci când spunem o rugăciune în fața unei icoane, ne adresăm sfântului sau sfintei din icoana respectivă care ne aude și ne ascultă rugăciunea.

A.L. Crișan

„Icoana este imaginea adevărului”

Expoziția de icoane pe sticlă a preotului Cosmin Pop la Julia

Vineri, 7 aprilie, în sala de expoziție a Centrului de Documentare și Informare din Julia a fost vernisată prima expoziție personală de icoane pe sticlă a preotului din Jaca.

Expoziția părintelui Cosmin Pop a fost deschisă de directoarea Eva Ruja Bányai și de teologul Cristian Daniel din Târgu Mureș, absolvent al Facultății de teologie ortodoxă din Cluj-Napoca.

Preotul bihorean pictează icoane pe sticlă de aproximativ 9–10 ani. În

sufletul lui a încolțit dorința de a picta icoane de mic copil. Intotdeauna a fost un iubitor al icoanei ortodoxe autentice. Pictează din plăcere, în timpul liber, folosind ca model, în general, icoane vechi din Transilvania.

Icoanele pictate de părintele Cosmin sunt simple, ele se caracterizează printr-un desen naiv, dar foarte sugestiv și printr-o compoziție simplă și clară. Materialul folosit este tempera cu emulsie de ou, deoarece se usucă mai ușor

și este mai ieftin. Părintele nu a învățat pictură, el pictează după model schimbând doar ornamentele unei icoane, culorile sau expresia feței sfinților din icoana pe care o copiază. Zugrăvirea icoanelor este un act sacru care trebuie însoțit de rugăciune, umilință și smerenie. O icoană adevărată poate fi pictată numai într-o atmosferă de rugăciune. Părintele Cosmin Pop ne-a declarat că întotdeauna înainte de a începe a picta, se roagă Maicii Domnului și Bunului Dumnezeu să îl ajute în munca sa. După pictarea icoanelor, acestea sunt înrămate tot de preotul Cosmin și după ce le sfințește le face cadou cunoscuților și celor care iubesc icoanele. „Dacă cuiva îi place o anumită icoană, i-o fac cadou pur și simplu”, zice preotul Cosmin Pop. Preoteasa Ecaterina Pop, învățătoare la școala generală din Darvaș, îl ajută cu multă plăcere pe soțul său, pictând și ea icoane pe lemn.

În orice casă de creștin, trebuie să existe o icoană. Icoana este o fereastră deschisă spre cer, un lucru binecuvântat și plin de har. Este imaginea Domnului nostru Iisus Hristos sau a Maicii Domnului sau a unui sfânt. Privind icoanele

FOAIA
românească
14 APRILIE 2006
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcaș, Ștefan Crăsta, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2006: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.